

Ziekenhuizen

Veilig werken in de kindergeneeskunde

Werkgroep Infectie Preventie
Vastgesteld: maart 2004
Gewijzigd: april 2004
Revisie: maart 2009

Dit document mag vrijelijk worden vermenigvuldigd en verspreid mits de Werkgroep Infectie Preventie (WIP) als bron wordt vermeld.

Controleer altijd of dit de meest recente versie van de richtlijn is (zie www.wip.nl). De WIP acht zich na het verschijnen van een update niet meer verantwoordelijk voor gedateerde versies van de richtlijn.

Opmerkingen over deze richtlijn ontvangen wij graag via stwip@wip.nl.

DISCLAIMER

De geplande revisiedatum van deze richtlijn is verlopen. Dit kan betekenen dat de richtlijn (op onderdelen) niet meer up-to-date is. De gebruiker dient daarom zelf na te gaan of deze richtlijn nog up-to-date is.

Werkgroep Infectie Preventie
p/a Leids Universitair Medisch Centrum
Kamer C7-P-131
Postbus 9600
2300 RC Leiden
T 071 52 66 756
E stwip@wip.nl
I www.wip.nl

Inhoudsopgave

1	Isolatie	4
1.1	Algemeen.....	4
1.2	Extra aandachtspunten.....	4
2	Bezoekers, uit hoofde van hun functie	4
3	Dierbezoek.....	5
4	Venapunctie.....	5
5	Speelgoed	6
6	Zandbakken	6

1 Isolatie

1.1 Algemeen

Zie voor de verschillende vormen van isolatie de speciale richtlijnen:

- Contactisolatie kinderen
- Druppelisolatie kinderen
- Aërogene isolatie kinderen
- Strikte isolatie kinderen
- Beschermende isolatie kinderen

1.2 Extra aandachtspunten

- ☞ Hoewel er binnen de WIP alle begrip bestaat voor de emotionele en psychologische redenen de kinderen het liefst “zo gewoon mogelijk”, dus zonder mondneusmaskers, overschorten en handschoenen te benaderen, moet worden gesteld dat het gebruik van deze beschermingsmiddelen noodzakelijk is in het belang van het kind, de andere patiëntjes en het personeel.
- ☞ Waar kinderen geïsoleerd worden verpleegd op een kinderafdeling met een kamer zonder sluis, dient er extra rekening mee te worden gehouden dat alle noodzakelijk aanwezige voorwerpen zo worden geplaatst (of aan de muur worden bevestigd) dat de veiligheid van de kinderen er niet door in gevaar komt.

2 Bezoekers, uit hoofde van hun functie

Bezoekers uit hoofde van hun functie kunnen zijn: een pedagogisch medewerker, een maatschappelijk werker, een psycholoog, een leraar van de ziekenhuisschool, een activiteitenbegeleider, cliniclowns, enz. Vaak bezoeken zij meerdere kinderen op dezelfde afdeling.

- ☞ Bezoekers uit hoofde van hun functie moeten zich bij aankomst op de afdeling melden bij de verpleging. Wanneer zij langs meerdere kinderen gaan, moeten zij voor wat betreft de volgorde van kinderen waar zij langs gaan, rekening houden met het infectierisico per kind.

Zij gaan dan van infectiegevoelige kinderen, via kinderen zonder infectie, naar geïnfecteerde kinderen.

De exacte volgorde wordt bepaald door de verpleging.

- ☞ Genoemde bezoekers mogen bij sommige geïsoleerd verpleegde kinderen niet in de isolatieruimte komen.

Bepalend hiervoor kan zijn de reden van isolatie of de klinische conditie van het kind.

Dit zal dan door de verpleging worden meegedeeld. Alternatief kan zijn achter de glazen ruit te blijven en te spreken via de intercominstallatie.

3 Dierbezoek

Het toestaan van dierbezoek op de kinderafdeling moet, gezien het risico op huidschimmels, darmparasieten en dergelijke, worden ontraden. Wanneer wordt besloten toch dieren toe te laten, zullen stringente preventieve regels in acht moeten worden genomen.

- ☞ Alleen honden en katten kunnen worden toegelaten (nooit op een intensive care). De aanwezigheid van andere dieren als reptielen (slangen, schildpadden, hagedissen, leguanen), amfibieën, vogels, primaten, fretten of andere knaagdieren kan niet worden toegestaan.

Dieren kunnen pathogene micro-organismen bij zich dragen die niet bij dieren, maar wel bij mensen tot ziekteverschijnselen leiden.

- ☞ Dieren moeten gezond zijn en volledig gevaccineerd. Dit moet blijken uit een recente verklaring van de dierenarts.
- ☞ Het dierbezoek dient beperkt te blijven tot de speelkamer of het dagverblijf. De dieren mogen in geen geval los over de afdeling lopen.
- ☞ De kinderen die “door de dieren worden bezocht”, hebben vooraf toestemming nodig van:
  - hun ouders;
  - de behandelend arts.
- ☞ Immuungecompromitteerde kinderen en kinderen in isolatie zijn uitgesloten van dierbezoek.
- ☞ Voorafgaand aan het bezoek moet een dier goed zijn verzorgd. Het mag geen wonden hebben, ook geen vlooiën en/of teken.
- ☞ Tijdens de aanwezigheid van een dier is een medewerker van het ziekenhuis belast met:
  - toezicht op het gedrag van het dier,
  - toezicht op het contact dat de kinderen hebben met het dier (kinderen mogen het dier wel aaien en vasthouden, maar bijvoorbeeld niet brokjes uit de mond laten eten enz.),
  - het ondernemen van de juiste acties na bijten, krabben, likken in het gezicht en dergelijke,
  - het zonodig opruimen van uitwerpselen of speeksel van het dier.
- ☞ Na afloop van het dierbezoek moeten de handen worden wassen.

4 Venapunctie

- ☞ Bij het afnemen van bloed door middel van venapunctie moeten, ter eigen bescherming tegen bloedoverdraagbare aandoeningen, niet-steriele handschoenen worden gedragen. Uitzondering hierop mag worden gemaakt als een gesloten afnamesysteem wordt gebruikt.

Omdat door de niet-steriele handschoenen de gevoeligheid wordt verminderd waardoor het extra moeilijk is om bij kinderen bloed af te nemen, wordt aanbevolen om voor dit doel chirurgische handschoenen te dragen.

5 Speelgoed

- ☞ Speelgoed dat wordt gebruikt door kinderen die geïsoleerd worden verpleegd, is kindgebonden. Bovendien is het goed te reinigen en te desinfecteren. Zie hiervoor ook de desbetreffende isolatie-richtlijnen.
- ☞ Speelgoed voor algemeen gebruik, waarmee in de speelkamer of in het dagverblijf wordt gespeeld, moet goed te reinigen en zonodig te desinfecteren zijn. Bij zichtbare verontreiniging wordt het direct gereinigd, anders maandelijks.
- ☞ “Knuffels” zijn kindgebonden en moeten maandelijks worden gewassen of schoongemaakt.
- ☞ Speelgoed dat in de mond genomen wordt (kan worden) is kindgebonden of moet anders direct na gebruik worden schoongemaakt.

6 Zandbakken

Er zijn verschillende soorten zandbakken: een grote binnenzandbak, een tafelzandbak en een buitenzandbak.

De grote (binnen- of buiten-)zandbak heeft als nadelen dat de kinderen er in gaan zitten, het zand in hun kleren gaat zitten en zo door de kinderen over de afdeling wordt verspreid. Bovendien kan het zand met urine en ontlasting worden verontreinigd, als er kinderen in spelen die nog niet zindelijk zijn.

Een tafelzandbak heeft deze nadelen niet, omdat de kinderen er niet in kunnen gaan zitten. De tafelzandbak geeft dus minder hygiënische problemen.

- ☞ Het zand in de zandbak moet minimaal 4 maal per jaar worden vernieuwd. Wanneer echter in een binnenzandbak tevens met water wordt gespeeld, blijft het zand nat en kan in de relatief hoge binnentemperatuur gemakkelijk uitgroei van micro-organismen optreden. Nat zand in een binnenzandbak moet daarom direct na gebruik worden vernieuwd.
- ☞ Een buitenzandbak mag nooit in een donkere hoek of op een vochtige plaats gesitueerd zijn, omdat dan het zand te lang nat blijft en er uitgroei van micro-organismen optreedt.
- ☞ Een buitenzandbak moet kunnen worden afgeschermd met een ventilerend lattendeksel, om honden en katten te beletten hun behoefte in de zandbak te doen.

Een niet-ventilerend deksel (zoals een plank) is ongeschikt, omdat het zand dan vochtig blijft en er micro-organismen in uitgroeien.

- ☞ Verontreinigingen moeten dagelijks worden verwijderd.
- ☞ Er moet op worden toegezien dat kinderen niet in de zandbak eten of drinken.
- ☞ Bij het uit de zandbak stappen moet de kleding van de kinderen goed worden uitgeklopt en moeten de kinderen hun schoenen goed vegen.
- ☞ In de buitenzandbak wordt apart speelgoed gebruikt dat na gebruik niet in de zandbak mag blijven liggen, maar in een berging voor buitenspeelgoed moet worden opgeborgen. Dit buitenspeelgoed moet viermaal per jaar worden schoongemaakt.
- ☞ Na het spelen in de zandbak moeten de kinderen hun handen wassen.